

با پیگیری اختصاصی خراسان پس از ۳ ماه مشخص شد

فاز جدید فارسی زدایی طالبان

بر اساس اطلاعات به روز شده دکتر آریان فرو دکتر یسنا، استادان افغانستانی زبان و ادب فارسی، طالبان طی هفته های اخیر رویکردهای خشن تری را علیه فارسی زبانان در نقاط مختلف این کشور در پیش گرفته است

محمد بهبودی نیا

calture@khorasannews.com

«فته فارسی زدایی طالبان» عنوان گزارشی است که روزنامه خراسان در تاریخ ۴ خردادماه امسال، منتشر کرد؛ گزارشی که از اقدامات ضربتی طالبان در زمینه تغییر نام خیابان ها، دانشگاه ها، اخراج کارمندان و استادان فارسی زبان با هدف فارسی زدایی در افغانستان خبر می داد. همزمان، برخی رسانه های دیگر نیز، با انتشار گزارش ها و عکس هایی از نواحی مختلف افغانستان، پرده از اقدامات طالبان در راستای فارسی زدایی برداشتند. اکنون پس از گذشت سه ماه از گزارش مذکور، طبق تازه ترین شنیده های ما از کانال های خبری داخل خاک افغانستان، فارسی زدایی طالبان طی هفته های اخیر، وارد فاز جدیدی شده است. برای آگاهی بیشتر از وضعیت کنونی زبان فارسی در افغانستان یادکتر شمس الحق آریان فر، استاد زبان و ادبیات فارسی و رئیس پیشین صداوسیما افغانستان و دکتر یعقوب یسنا، شاعر و پژوهشگر ادبیات فارسی در کابل گفت و گو کرده ایم.

در چند هفته اخیر، اقدامات طالبان، شدت بیشتری به خود گرفته است. در ماه های اخیر، طالبان به محافل ادبی فارسی زبانان، هجوم می برند و این محافل را ل ت و کوب می کنند. در هیچ مراسمی، هیچ کس حق صحبت کردن به زبان فارسی را ندارد. تمامی این اقدامات در حالی انجام می شود که ۷۵ درصد مردم این کشور به فارسی سخن می گویند.

■ تهدید به قتل فارسی زبانان
وی در پاسخ به این سؤال که فعالان فرهنگی

تغییر نام دانشگاه بلخ به پوهنتون توسط طالبان

و متفکران فارسی زبان افغانستان در برابر فارسی زدایی ها چه اقدامی انجام داده اند، می گوید: در داخل افغانستان به دلیل برخوردهای خشن طالبان، اقدامات فعالان فرهنگی در مقابل فارسی زدایی، بسیار محدود است؛ زیرا طالبان، محل تجمع متفکران فارسی زبان را تخریب می کند و اگر فعالیت ها در راستای زنده نگه داشتن زبان فارسی از سوی فعالان فرهنگی ادامه پیدا کند، شبانه به صورت

خانواده هایشان که در افغانستان حضور دارند دستگیر، زندانی یا کشته می شوند. به همین دلیل، اندک افرادی که اقوامی در افغانستان ندارند، قادر به فعالیت در این زمینه هستند و فعالیتشان به فضای مجازی محدود است.

■ فارسی زدایی فاشیستی

یعقوب یسنا، از استادان پیشین دانشگاه کابل، نیز درباره جدیدترین اقدامات طالبان علیه زبان فارسی در افغانستان می گوید: فارسی زدایی طالبان، هر روز شدیدتر می شود و نیت این کار، قومی و فاشیستی است. این روزها در افغانستان، وقتی مردم برای انجام کارهای اداری می روند، اگر درخواستشان به زبان پشتو نوشته نشود، به درخواست آن ها توجهی نمی کنند. این افراد به ناچار باید یک مترجم پشتوزبان، استخدام کنند تا درخواستشان را بنویسد. در بامیان، بدخشان و سایر ولایت های افغانستان که حتی یک نفر پشتون زندگی نمی کند، مردم را مجبور کرده اند زبان مادری خود را که همان زبان فارسی است، کنار بگذارند و به زبان پشتو سخن بگویند. وی خاطرنشان می کند: این اقدامات طالبان، ضد حقوق بشری است. اقداماتی که حتی یک کشور استعمارگر خارجی آن را با مردم این کشور انجام نمی دهد. دیگر کشورها به منظور دفاع از زبان فارسی و فارسی زبانان افغانستان باید به صورت جدی تری به این موضوع ضد حقوق بشری ورود کنند. یسنا می گوید: فعالیت روزنامه خراسان در پاسداشت زبان فارسی امیدوارکننده است. گزارش های این روزنامه در داخل افغانستان و بین فارسی زبانان انعکاس ویژه ای داشته است. بنده پیام های زیادی را

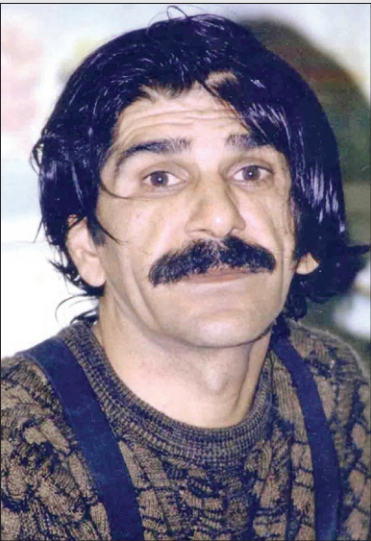
از مردم داخل افغانستان دریافت کردم و تأثیر این گزارش ها را مستقیماً می بینم. حقیقت این است که امروز، رسانه ها هستند که می توانند به درستی آگاهی رسانی جهانی را در برابر این اقدامات ضدبشری انجام دهند.

■ موضع اخیر کاظمی قمی

در خور یادآوری است، حسن کاظمی قمی، نماینده ویژه رئیس جمهور در امور افغانستان نیز چندروز قبل، در گفت و گو با خراسان در پاسخ به این سؤال که آیا ایران درباره اقدامات علیه زبان فارسی به طالبان تذکر داده است، گفت: «مسئله ادبیات و زبان فارسی جزو هویت ملی یک کشور است. وقتی در جامعه ای ۷۰ درصد مردم با یک زبان تکلم می کنند، خودش عامل وحدت ملی است و امیدوارم حکمرانان به این مسئله توجه کنند. مسئله این نیست که ایران تذکر بدهد. البته ما هم صحبت کردیم، برخی رهبران طالبان می گویند این یک سیاست مرکزی نیست و دستگاه هایی انجام داده اند که دنبال رفع آن هستیم. از تجاری که در هرات هستند پرسیدم شیوه مکاتبات شما با والی استان تغییر کرده که گفتند ما هنوز هم با زبان فارسی مکاتبه داریم. این نشان می دهد این مسئله از موضوعاتی است که باید طی زمان با گفت و گو حل شود. مسئله فرهنگ و زبان فقط سخن گفتن نیست، شما با این زبان، فرهنگ و هنرهای یک جامعه را نشان می دهید و باید از منظر تمدنی به موضوع نگاه کنید.» با این حال، اظهارات جدید دکتر آریان فر و دکتر یسنا نشان می دهد که فارسی زدایی طالبان، آشکارا و با رویکردهای خشن تری ادامه دارد و باید برای مقابله با آن به صورت جدی تدبیر شود.

دیوار کوتاه حسین پناهی!

در زادروز این بازیگر و شاعر محبوب، از چرایی شمار فراوان اشعار جعلی منتسب به او در فضای مجازی نوشته ایم

«کابوس های روسی»، «نمی دانم ها»، «سلام خدا حافظ» و «چشم چپ سگ». این هنرمند فقید بر آتش فقه نویسی و نمایشنامه نویسی هم دستی داشته و این آثار را خلق کرده است: «خروس ها و ساعت ها»، «دو مرغابی در مه» و «سرو دی برای مادران».

■ سوءاستفاده جاعلان از سادگی شعر پناهی

حسین پناهی هم از آسیب اشعار جعلی در امان نمانده است. یکی از دلایل فراوانی اشعار جعلی منتسب به پناهی، سادگی و روانی زبان شعر اوست. برای نمونه، به این شعر ساده و روان حسین پناهی توجه کنید: «چه مهمانان بی دردسری هستند / مردگان / نه به دستی ظرفی را چرک می کنند / نه به حرفی دلی را آلوده / تنها به شمع قانعند / و اندکی سکوت».

اعلان با سوءاستفاده از این ویژگی آثار پناهی، دست به انتشار نوشته و شعرهای جعلی به نام او می زنند. به چند نمونه از اشعار جعلی که در فضای مجازی به نام حسین پناهی منتشر می شود، توجه کنید: «پنجره را باز کن / و از این هوای مطبوع بارانی لذت ببر / خوشبختانه باران ارث پدری هیچ کس نیست»، «اگر وقت نداری حالم را بپرسی، درکت می کنم / اگر وقت نداری با من صحبت کنی، درکت می کنم / اگر وقت نداری مرا ببینی، درکت می کنم / اما اگر بعد از تمام این ها دیگر دوست نداشتم / این بار نوبت توست که درکم کنی».

اگر سریال های دهه یادمان هفتادی «آژانس دوستی»، «ستاره منوچهری» «دزدان مادر بزرگ» و «یجیی و گلابتون» را دیده باشید، حتماً هنرنمایی زنده یاد حسین پناهی را در آن ها به یاد می آورید. اما او بیشتر از این که بازیگر باشد، نویسنده و شاعر بود. حتی در ایفای نقش هایش، نوعی خلسه شاعرانه داشت و ببینده متوجه طبع لطیفش می شد. امروز ۶ شهریور، زادروز زنده یاد حسین پناهی، شاعر، نویسنده و بازیگر کشورمان است؛ کسی که در عمر کوتاهش آثار متعددی از خود به جای گذاشت و دخترش، آنا پناهی را میراث دار خود کرد تا دوستداران شعر و ادبیات، آثارش را از یاد نبرند. حسین پناهی متولد ۶ شهریور ۱۳۳۵ بود و در ۱۴ مرداد ۱۳۸۳ در گذشت.

■ بازیگری، شعر و داستان

آنا پناهی در مصاحبه ای به این که پدرش دوست داشته بیشتر به عنوان شاعر شناخته شود تا بازیگر، اشاره می کند و می گوید: «پدرم همیشه دوست داشت به عنوان شاعر شناخته شود و نه یک بازیگر. هر چند بازیگری یا به تعبیری سینما را همسایه دیوار به دیوار شعر می دانست و شاعرانگی، ذاتی و درونی او بود، ولی بسیاری از بازی های او نقش هایی بودند که او به ناچار بازی می کرد. هر چند به همان نقش های معمولی، رنگی شاعرانه می داد». از زنده یاد حسین پناهی، مجموعه اشعار متعددی به جا مانده است از جمله: «به وقت گرینویچ»، «افلاطون کنار بخاری»، «ستاره ها»

۱۳۳۵

فرجاد

فروش بصورت عمده
تلفن تماس: ۰۵۱۳۳۷۲۰۸۵۹
فکس: ۰۵۱۳۳۷۵۶۳۶۷
farjadcandy@yahoo.com
www.farjadcandy.com

مفتخریم که از گذشته های دور (با قدمت ۷۰ سال) با بهترین کیفیت و به شیرینی در خاطرات مانداریم

نبات تک نفره فرجاد
(کاملاً بهداشتی)